

pričan je, da je kdo kedaj pripadal liberalni in konservativni stranki, jih nikakor ne bode oviralo vkupno delovati. Potom bode pa okrog te skupine zbral razne zmernejše elemente in tako si misli sestaviti novo večino.

Levico grozno jezi, da vlada hoče njo prezreti. To svojo jezo iztresa ne le po dunajskih svojih glasilih, temveč tudi po madjarskih. Liberalni listi budimpeštanski so poslednji čas grozno napali grofa Badenija zaradi njegove politike. Očitajo mu, da s svojim postopanjem spravlja v nevarnost dualizem in pa dela ovire vnanji politiki. Levičarji so se zaleteli po pomoč k Madjarom, ker vedo, da imajo gospodje v Budimpešti veliko moč. Ker na Ogorskem vladajo liberalci, so se nadejali, da bode ogerska vlada zanje porabila ves vpliv. Hiteli so torej vreči grofa Badenija s pomočjo Madjarov, kakor so ob svojem času bili vrgli grofa Hohenwarta. Odnosaji so se od tistega časa znatno premenili. Na krik madjarskih glasov se na Dunaju dosti ne zmenijo, temveč se je celo Banffyju zdelo potrebno opravičiti se, da ni v nobeni zvezi s temi napadi na avstrijsko vlado.

Poskus levičarjev se je popolnoma ponesrečil. S tem so le še bolj odtujili si vlado. Poleg tega bodo pa v naši državni polovici zgubila še boljše svoj vpliv, ker so se zaleteli po pomoč k Madjarom. Vlada vidi, da ta stranka nima več tiste neodvisnosti, ko je potrebna za dobro varstvo avstrijskih koristij. Izpodkopala si je popolnoma stališče pri vladi in prebivalstvu. Nove volitve jo pa popolnoma pomedo. Ostanki, ki morda še ostanejo, ne bodo imeli več značaja stare zedinjene levice, vpliva ne bodo imeli na politiko in svoje postopanje bodo morali urediti po zahtevah časa. Tak bode konec stranki, ki je dolgo let odločevala osodo naše države.

Politični pregled.

Isterski deželni zbor bode letos zboroval v Pulju, ker v Poreču slovanski poslanci niso varni pred italijansko družaljo. V Pulju bodo tudi obravnave se nekoliko mirneje vršile, ker v tem mestu ne bode tako lahko dobiti Italijanom populčnjakov, ki bi razsajali na galeriji. Kadar bode govoril kak slovanski poslanec. Iz Poreča se premesti v Pulj tudi deželni odbor. Kadar se to zgodi, bodo Porečani se pač kesali svojih slavnih del proti slovanskim poslancem. Italijanski poslanci nimajo nič proti temu, da se zbor premesti iz Poreča, a radi bi videli, da se premesti v Trst, kjer je dosti mularije.

David Starčević. — V političnem okraju glavnega ustanovitelja in vodje hrvatske stranke prava dr. Antona Starčevića, v Delnicah, je voljen pokojnikov sorodnik dr. David Starčević z veliko večino za deželnega poslanca. Dr. David Starčević poslednje dni svojega življenja ni bil v prijateljstvu z Antonom Starčevićem, poslednji ga je celo bil iz stranke izključil. To pa poslednjemu ni škodovalo, kakor se je sedaj pokazalo. David Starčević je bil pred nekaterimi leti zgubil politične pravice zaradi neke samovoljne obsodbe. S tem so ga hoteli politično uničiti, ker je v saboru prehudu napadal vlado, zlasti bana in prouzročal škandale. Njegova izvolitev je udarec za vladno stranko, dr. Franka in za hrvaško pravosodje. Vladna stranka dobi v sabor zopet hudega nasprotnika. Vsi poskusi uničiti ga se niso posrečili. Dr. Franka je pokojni Anton Starčević odločil za vodjo stranke, a sedaj so se pa izrekli vo-

lilci za pristaša nasprotne frakcije stranke prava. Hrvatski sodniki pa sedaj vidijo, da narod nič prav ne zaupa njih pravosodju, kajti drugače bi ne volil moža, katerega so bili obsodili zaradi navadnega zločina. Iz teh treh uzrokov ima ta volitev več pomena, kakor kaka druga hrvatska volitev.

Trgovinska in carinska pogodba z Ogorsko, ki bi veljala zopet deset let, da se ne odpove, se bode odpovedala, kakor je naznanil grof Badeni v državnem zboru. Odpoved so zahtevale vse državnozbornske stranke, in protisemitje so celo v tem oziru stavili nujni predlog. Mislilo se je, da vlada hoče to odpoved opustiti, da potem ne bode treba sklepati nove pogodbe. Matjari se jeze na avstrijski državni zbor, da je odpoved te pogodbe dognal. Bila je zanje jako ugodna, da se tako ugodna več skleniti ne more. Če se pa ne obnovi in se potegne carinska meja mej obema državnima polovicama, bode pa ogerska državna polovica veliko trpela.

Ogerske volitve so končno dovršene. Liberalci so pridobili 69 mandatov. Ta pridobitev pa ni bila lahka, kajti te mandate morali so drago plačati. Vlada je porabila za agitacije šest milijonov. Nekatero volitve vladnih kandidatov so stale po 60 do 70 tisoč goldinarjev. Pri tacih razmerah se pač ni čuditi veliki večini liberalne stranke. Poleg tega je pa vladna stranka tudi s tem si mnogo pomagala, da je s Košutovi za nekatere kraje sklenila kompromis. Matjari so v nekaterih krajih vladne pristaše zaradi tega z večjim naudušenjem volili, ker se je bila raznesla novica, da Franc Košut stopi v Banffyjevo ministerstvo.

Nemčija. — Politiki še vedno razmotrivajo Bismarckova razkritja glede zveze Nemčije z Rusijo v škodo Avstriji. Vsi pošteni elementi obsojajo Bismarcka in tedanjo nemško politiko Bismarckovi skušajo sicer oprati svojega voditelja, a niso prav srečni. Neovrgljivo je in ostane vendar, da je zvit Bismarck hotel slavo Nemčije in njene meje razširiti v škodo Avstriji. V času, ko je imel znano zvezo z Rusijo, je v nemškem državnem zboru zahteval vsemogoče kredite za vojsko, češ, da preti nevarnost od Rusije. Utrjeval je pa vojsko le iz namena, da nastopi proti Avstriji. Če se to ni zgodilo, zahvaliti se je okolnostim, katere je dovel čas in miroljubju Rusije. Nemško vlado in sploh Nemčijo so sedaj razkritja Bismarckova prav neljubo dirnula, ker hoče vendar v prijateljskih odnosajih ostati napram Avstriji. Poslanci centroma so v nemškem državnem zboru podali nastopno interpelacijo na vlado: 1. ali je obstajala do leta 1890. tajna pogodba mej Nemčijo in Rusijo? 2. ako je to res, kaj je uzrok, da se pogodba ni obnovila? in 3. kak utis so prouzročila najnovejša odkritja na razmerje Nemčije do trozveze kakor tudi do ostalih držav? Državni kancelar knez Hohenlohe je v seji dne 16. t. m. odgovarjal na to interpelacijo. Odgovor je sila nejasen. Poudarja se, da se je o obravnavah Nemčije z Rusijo od l. 1887. do 1890. l. sklenila brezpogojna tajnost. V odgovoru se zanikava, da bi bila kaka vnanja država, morebiti Anglija kedaj vplivala na nemško politiko. Konečno se v odgovoru zatrjuje, da je Nemčija zopet v najboljših razmerah napram svojim zaveznicam in tudi Rusiji. Dasi je kancelar v mnogih besedah le malo povedal, je vendar razvidno iz vsega odgovora, da je taka pogodba obstajala. Nemška vlada bi bila to rada zamolčala, toda ker se je vse tako daleč razkrilo, ni smela več prikrivati resnice, da si je z isto prav nejasno prišla na dan. — Če tudi se Nemčija dela odkrito zaveznico napram Avstriji, vendar bo tej treba opreznije biti glede njene zvitosti in neodkritosrčnosti.

Italija in Menelik. — Znano je, da je papež Lev XIII. poslal posebnega odposlanca k Meneliku in ga v posebnem pismu prosil, da naj izpusti italijanske ujetnike. Menelik je odposlanca prav prijazno sprejel in izjavil, da bi rad ustregel želji sv. Očeta, ko bi ga v zadnjem času ne ovirala o tem italijanska vlada ki nič pomirljivo ne postopa. Vendar pa hoče Menelik prvo priliko porabiti, da ugodi papeževi želji. — Zadnji čas so vedela poročila povedati o nekaterih praskah mej

Italijani in Abesinci. Celo o morebitnem zopetnem postanku vojne mej Lahi in Menelikom se je govorilo. Kar najedenkrat pa vedo najnovejša poročila povedati, da se je sklenila mej Italijo in Menelikom mirovna pogodba. Menelik je že naznanil kralju Umberto, da je pogodbo podpisal, isto je storil tudi kralj Umberto.

Turčija. — Razmere v kraljestvu sultanovem so v starem tiru. Velevlasti si belijo glave kako urediti turške razmere. Turčija pa uganja nadalje svoje burke. Le kadar jo kaka velevlast prav trdno prime, obljubi vse mogoče preosnove v korist boljšim razmeram. Tako je Franciji obljubila korenite preiskave napram onim, ki so zakrivili moritve. Dalje obeta Turčija celo z uvedbo ustave. To vse so pa le obljube v sili, katerih Turčija ne bo nikoli izvedla. Sultan ve predobro, da bi pri vsakih drugačnih razmerah ne mogel tako izmozgavati svojih podložnih, zato se pa upira vsaki preosnovi. Velevlasti so že mislile na mejnarodno konferenco, v kateri bi se turške razmere uredile, a ker so prišle do tega, da bi se sporazumljenje ne moglo doseči in bi vsled tega Turčija le še večji pogum dobila, so to misel opustile. Pri vsem tem pa turška vlada pridno oborožuje svoje ljudi, nabiraje v ta namen prostovoljne prispevke. — Na Kreti je jelo zopet vreti. Vlada ne izvede reform in dogajajo se ljudem stare krivice. — V predvidnem času še ni upati na ureditev razmer v Turčiji. Stvar se bo končno sama ujedla in takrat je svetovni polom nezogiben. Iz tega poloma pa Turčija v Evropi ne bo več vstala.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

3.) Občinski zastop v Domžalah izjavlja, da prevzame stroške za prostore za pouk, njihno razsvetljava, kurjavo in snaženje ter za stanovanje učitelju stvo, ki bo imel svoje stalno bivališče v Domžalah. Občinski zastopniki iz Doba, Jarš, Ihana, Podrečja in Brezovice so vzeli izjavo občinskega zastopa domžalskega zahvaljujo se na znanje, ker nimajo vsled tega nikakih stroškov. Zastop občine Brezovica prosi, da bi se cela občina udeleževala pouka v slamopletarstvu v Domžalah in ne jeden del v Domžalah, drugi pa v Moravčah, kjer imajo vsi v Domžale bližje, kakor pa v Moravče. Občine Dragomelj, Depalja vas in Homec niso bile zastopane pri obravnavi.

II. Pri tem shodu, ki je bil dne 14. sept. popoldne v Lukovici, so izjavili:

1.) Rovski občinski zastop, da prevzame tako stroške za prostore za pouk, kakor stroške za njihno razsvetljava, kurjavo in snaženje. Če bi bili troški previsoki, poprosi pri kranjskem dežel. odboru za prispevek. 2.) Zastopa občin Prevoja in Krtina sta izjavila isto, kakor rovski. Dalje menita ta občinska zastopa, da se občina Spodnje Koseze ne bi ušolala v Moravče, ampak vas Prevalje v Prevoje, druge vasi pa v Lukovico. Prevalje spada v okoliš ljudske šole v Prevojah in je le $\frac{1}{4}$ ure oddaljeno od tega kraja, dočim se mora v Moravče hoditi poldrugo uro. Drugi kraji pa imajo bližje v Lukovico, kakor pa v Moravče in je tudi občinski zastop v Lukovici s tem zadovoljen. 3. Lukoviški občinski predstojnik Janko Kersnik izjavlja, da brezplačno preskrbi take prostore za stanovanje učitelja in za pouk, kakor njihno razsvetljava, kurjavo in snaženje. Zategatelj ne bo občinam Lukovica, Zlato polje, Češnice, Rafolče in Spodnje

Koseze ničesar prispevati. Zastop občine Zlato polje jemlje izjavo občinskega predstojnika lukoviškega z zahvalo na znanje. — Češnjiški občinski predstojnik je opravičil svojo odsotnost, predstojnik občine Rafolče najbrž radi slabega vremena ni prišel. Glede premij za najboljšo slamo za pletenje so prosili vsi zastopniki, da naj se določijo premeje po 10—50 kron in ne po 25—50 kron.

II. Na shodu, ki je bil dne 15. sept. 1896. ob 9. uri dopoldne v Moravčah, so izjavili: Zastopniki krajevnih občin Moravče, Drtija in Velika vas, da prevzamejo vse stroške za stanovanje učiteljevo, potem za razsvetljava, kurjavo in snaženje prostorov za pouk. Gospod župnik in dekan v Moravčah, T. Kajdiž izjavlja da dá prostore za pouk brezplačno na razpolago. Ti zastopniki, kakor tudi dekan se strinjajo z mnenjem zastopa občine Brezovice, da je bolje, to občino tečaju v Domžalah in tudi občino Spodnje Koseze doloma tečaju v Lukovici, deloma tečaju v Prevojah prideliti. V slamopletarski tečaj v Moravčah bi bilo torej uvrstiti učence iz občin Moravče, Velika vas in Peče. Občinski predstojnik v Pečah je opravičil svojo odsotnost.

IV. Na shodu, ki se je vršil dne 17. sept. 1896 ob 9. uri dopoldne v Kamniku so izjavili: 1.) Zastopniki krajevnih občin Kamnik, da so popravljeni prevzeti stroške za stanovanje učiteljevo, za prostore za pouk njihno kurjavo, razsvetljava in snaženje, če prispevajo z razmernim zneskom tudi kraji, prideljeni tečaju v Kamniku. Če bi se to ne zgodilo, poprosi občina Kamnik kranjski deželni odbor za znesek, pripadajoč na te občine. Mesto Kamnik se sicer ne peča z slamopletarstvom, pač pa predkraji. Ker občinski zastopniki iz Podgorja in Zg. Tuhinja niso prišli na shod in je radi velike oddaljenosti iz slednjih pričakovati le slabega obiska tečaja, ker so zastopniki občin Tunjice in Stranje izrekli željo, da bi bilo bolje, za te občine v Tunjicah osnovati slamopletarski tečaj, pridejo pri kamniškem tečaju pravzaprav v poštev le občine Kamnik, Podgorje in Mekine, K tem bi prišel le še Zgornji Tuhinj, če bi se javili obiskovalci tečaja. 2. Zastopniki iz Tunjic so izjavili, da bi občina prevzela stroške za učiteljevo stanovanje, za šolske prostore, njihovo kurjavo, razsvetljava in snaženje. Ker bi ti 29 gld. komaj presegali, krili bi jih občini Tunjice in Stranje. Če bi pa to ne bilo mogoče, poprosili bi kranjski deželni odbor za podporo. 3. Zastopniki iz Stranj bi bili tudi za tečaj v Tunjicah, ker ni ta kraj tako oddaljen od Stranj, kakor Kamnik. Iz Tunjic v Kamnik se potrebuje 1 uro, iz Stranj v Kamnik $\frac{3}{4}$ do 1 ure. Poleg tega spada del stranjske občine v tunjiško župnijo. Zastopniki iz Stranj pa so izjavili, da občina ne bo nosila stroškov, in če jih ne poplačajo obiskovalci tečaja, poprosi občina kranjski dežel. odbor za podporo. 4. Zastop iz Mekin se strinja z izjavo kamniškega zastopa, in če občina nanjo pripadajočih stroškov ne bo zmogla, poprosi kranjski deželni odbor za prispevek. 5. Občinsko predstojništvo v Šmarci je izjavilo, da prevzame stroške za učiteljevo stanovanje, za učne prostore, njihovo razsvetljava, kurjavo in snaženje. Občinski predstojnik iz Šmarce izjavlja nadalje, da bi imela tudi občina Homec bližje v tečaj v Šmarco, kakor v Domžale. Prepustiti bi bilo torej tej izbero. 6. Občinsko predstojništvo v Volčjem potoku pozdravlja tudi z veseljem akcijo visoke vlade, in če bi občina ne zmogla stroškov, poprosi kranjski deželni odbor za podporo.